

Sygn. akt V CZ 37/17

POSTANOWIENIE

Dnia 17 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Marian Kocon

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej w O.
przeciwko G. Sp. z o.o. z siedzibą w B.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 17 maja 2017 r.,

zażalenia strony powodowej na wyrok Sądu Okręgowego w O.

z dnia 16 grudnia 2016 r., sygn. akt VI Ga .../16,

**uchyla zaskarżony wyrok i pozostawia rozstrzygnięcie o
kosztach postępowania zażaleniowego orzeczeniu kończącemu
postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w O. wyrokiem z dnia 16 grudnia 2016 r. uchylił wyrok Sądu Rejonowego w O. z dnia 23 grudnia 2015 r. i przekazał mu do ponownego rozpoznania sprawę z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej w O. przeciwko G. sp. z o.o. o zapłatę

Sąd Okręgowy uznał, że Sąd pierwszej instancji, ponownie rozpatrując sprawę, nie rozpoznał jej istoty, bowiem nie odniósł się do konsekwentnie stawianych zarzutów pozwanej. Sąd ten nie poczynił ustaleń, czy powódka wstąpiła w prawa spółki R. wynikające z umowy cesji i jakie wierzytelności zostały tą umową objęte, jakie kwoty ewentualnie przysługują powódce z tytułu tej umowy, czy doszło do opóźnienia w wykonaniu umowy przez G. sp. z o.o. Rozstrzygnięcie zostało oparte na art. 386 § 4 k.p.c., a postępowanie zażaleniowe umorzone wobec jego bezprzedmiotowości.

Powódka zaskarżyła powyższy wyrok zażaleniem w całości, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania apelacji pozwanej. Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła naruszenie art. 386 § 4 w związku z art. 233 § 1 i § 2 k.p.c. przez dowolne przyjęcie, że ustalenia faktyczne Sądu pierwszej Instancji nie są wystarczające do rozpoznania sprawy.

W odpowiedzi na zażalenie pozwana wniosła o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W postępowaniu wywołanym wniesieniem zażalenia na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c., Sąd Najwyższy bada jedynie, czy sąd drugiej instancji prawidłowo przyjął, że zachodzi jedna z przyczyn uzasadniająca uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, objętych art. 386 § 2 i 4 k.p.c. Zażalenie nie może zmierzać do oceny zasadności żądania pozwu ani apelacji, czy merytorycznego stanowiska prawnego sądu drugiej instancji. Dokonywana przez Sąd Najwyższy kontrola ma charakter formalny, a jej zakresem jest zbadanie, czy sąd drugiej instancji prawidłowo pojmował przyczynę uzasadniającą wydanie orzeczenia kasatoryjnego i czy jego merytoryczne stanowisko uprawniało do podjęcia takiej decyzji procesowej.

Konsekwencją tego jest ograniczenie dopuszczalnych zarzutów do związanych z kwestionowaniem wystąpienia przesłanek stosowania art. 386 § 4 k.p.c.

Jeżeli przyczyną uchylenia wyroku było nierozpoznanie przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy, kontrola Sądu Najwyższego ogranicza się do oceny prawidłowości zastosowania art. 386 § 4 k.p.c., nie obejmuje natomiast ewentualnych wad postępowania wyjaśniającego.

Wszelkie nieprawidłowości dotyczące naruszeń prawa materialnego, czy też procesowego, poza wskazanymi w art. 386 § 2 k.p.c. i w art. 386 § 4 in fine k.p.c., powinny być, w systemie apelacji pełnej, ocenione bezpośrednio w postępowaniu apelacyjnym. Do nierozpoznania istoty sprawy, o którym mowa w art. 386 § 4 k.p.c., dochodzi wtedy, gdy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy sąd ten zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (postanowienie SN z dnia 10 grudnia 2015 r., sygn. akt V CZ 77/15, www.sn.pl oraz powołane w jego uzasadnieniu orzecznictwo; zob. także m. in.: postanowienia SN z dnia 18 listopada 2016 r., sygn. akt I CZ 70/16, z dnia 10 listopada 2016 r., sygn. akt IV CZ 66/16, z dnia 19 października 2016 r. sygn. akt V CZ 58/16, z dnia 20 stycznia 2016 r., sygn. akt V CZ 86/15, wszystkie dostępne na www.sn.pl). Postępowanie apelacyjne obejmuje merytoryczne rozpoznanie sprawy, sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę na nowo, w związku z tym uwzględnienie apelacji powinno, zgodnie z art. 386 § 1 k.p.c., prowadzić w zasadzie do zmiany zaskarżonego wyroku i wydania orzeczenia rozstrzygającego w granicach zaskarżania o żądaniu pozwu, a wyjątkowo do uchylenia wyroku (zob. uchwałę 7 sędziów SN zasadę prawną z dnia 31 stycznia 2008 r., sygn. akt III CZP 49/07, OSNC 2008, nr 6, poz. 55 oraz postanowienie SN z dnia 18 listopada 2016 r., sygn. akt I CZ 86/16, www.sn.pl).

Co do zasady przelew wierzytelności w określonym stanie faktycznym może stanowić - w zależności od oceny jego skuteczności - przesłankę materialnoprawną unicestwiającą roszczenie (por. postanowienie SN z dnia 24 czerwca 2014 r.,

sygn. akt I CZ 33/14, www.sn.pl., dotyczące wprowadzie roszczeń wywodzonych z prawa wekslowego). W niniejszej sprawie - bez wnikania w ocenę, czy zasadnie, czy nie - nie można jednak uznać, że Sąd Rejonowy nie ocenił zarzutów pozwanej, nie poczynił ustaleń, jakie kwoty ewentualnie przysługują powódce z tytułu umowy cesji zawartej z R. sp. z o.o., czy doszło do opóźnienia w wykonaniu umowy przez G. sp. z o.o., czy przeszła wierzytelność z tytułu kar umownych, czy była ona objęta przedmiotową cesją i czy ta cesja wywoływała skutki prawne. Do takiego wniosku prowadzi analiza uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego, w którym określone zostały składniki zasądzonej kwoty 18.794,28 zł (4.886.66 zł + 7.907,62 zł + 6.000,00 zł), ustalony został fakt zwłoki w wykonaniu zobowiązania w dniach 30.06.2012 - 08.10.2012, dokonano oceny skuteczności prawnej i zakresu cesji (w szczególności akapit pierwszy i trzeci na stronie 5 uzasadnienia). Nie można w tej sytuacji uznać, że Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy. Ewentualne niedostatki w zakresie ustaleń faktycznych mogą być usunięte w postępowaniu prowadzonym na skutek wniesionej w sprawie apelacji.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, stosownie do art. 108 § 2 w zw. z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c.

kc

jw